

PREDIKAT

26. 5. 2016

Tehnološko navodilo 3/2016 – maline

Nasveti pridelovalcem malin v rodnih in pravkar posajenih nasadih

Enkrat rodne maline – stari nasadi

Rodni poganjki enkrat rodnih malin (rozge), so v območjih, kjer spomladanske pozebe ni bilo, nepoškodovani prešli v fazo cvetenja. Kjer so bile temperature izredno nizke, so cvetni brsti pozebli. Sneg je v nepokritih nasadih povzročil lomljenje krhkih rodnih vejic s cvetnimi nastavki. Pridelek bo v takih nasadih manjši. Zaradi snega in pozebe so bili poškodovani tudi letošnji poganjki. Tisti, ki toletne poganjke odstranjujete do sredine maja, vas poškodbe niso prizadele. Drugi ste verjetno poškodovane poganjke že odstranili ali prikrajšali.

Ker je praktično v vseh območjih po Sloveniji možnost okužbe s sušico zelo velika, je varstvo rastlin pred to boleznijo nujno. Vedeti moramo, da se varstvo mladih poganjkov, ki bodo drugo leto rodni, začne že v letošnji zgodnji pomladi. Letošnji poganjki morajo biti pred okužbami varovani celo rastno dobo. Do cvetenja je proti sušici dovoljeno škropljenje s sredstvi Score 250 EC in Signum. Poleg kemičnega varstva je velikega pomena tudi redčenje pregostih poganjkov, ki v grmu zadržujejo vlago in s tem prispevajo k večjim okužbam. Score deluje tudi na malinovo rjo, ki lahko v jesenskem času postane velik problem.

Vedeti moramo, da so okužbe s sušico večje tam, kjer je večja prisotnost insektov (malinova hrčica, malinova hrčica šiškarica, uši) in kjer so nastale mehanske poškodbe poganjkov (žica, folija - agrotekstil, namakalne cev, rez ali košnja poganjkov, pletev). Poškodovana povrhnjica poganjka je lahko vdorno mesto za patogene glive. V nasadu je pomembno spremljanje prisotnosti insektov in varstvo pred njimi. V malinah je dovoljena uporaba insekticidov Laser in Naturalis, za katere ne vemo, če delujejo na omenjene insekte. V malinah je dovoljena uporaba žvepla (Microthiol in Thiovit Jet), ki deluje na pršico. Poškodbe povrhnjice poganjka (pokanje povrhnjice in skorje) lahko nastanejo tudi ob zelo intenzivni rasti ali ob pretiranem gnojenju z dušikom. Velike količine dušika vplivajo tudi na večje okužbe plodov s sivo plesnijo.

Sortam z daljšimi rodnimi vejicami (Tulameen), je nujno potrebno na opori dodati prečne letve, na katerih bo žica ali plastična vrvica, ki bo v oporo poganjkom, da se ne bodo lomili.

Dvakrat rodne maline – poletno jesensko obiranje - stari nasadi

Spomladanska pozeba in sneg sta močno prizadela letos izrasle poganjke pokritih in nepokritih nasadov. Ker so bili poganjki v tem obdobju visoki od 30 do 50 cm (odvisno od sorte in bujnosti nasada), so zaradi krhkosti pozebli ali se polomili. Poganjki so na pozeblem mestu porjaveli in po nekaj dneh postali votli. Večina poganjkov se je na prizadetem mestu prelomila. Nekateri poganjki so obstali, vendar so v teh dneh že okuženi s sivo plesnijo. Pomembno je, da poganjke pregledujete, poškodovane odstranjujete ali prikrajšujete. Večina poganjkov je že odgnal močne stranske poganjke. Poskrbeti morate, da gostota grmov ne bo prevelika. Škode zaradi pozebe in snega v veliki večini nasadov na bo. Obiranje se bo začelo nekoliko pozneje in se bo podaljšano v pozno jesen. Zaradi močnega izraščanja iz stranski brstov, bo gostota rastlin večja, kar lahko privede do večje okuženosti poganjkov z boleznimi lesa in plodov s sivo plesnijo.

Zaradi sušice je nujno potrebno varstvo rastlin v celem ravnem obdobju. Ob poškodbah povrhnjice zaradi različnih vzrokov so pri različnih sortah okužbe različne. V nasadu na Brdu pri Lukovici so poganjki sorte Amira izrazito bolj okuženi kot poganjki sorte Himbo top, Polka ali Enrosadira. Najbolj 'odporna' na sušico je sorta Autumn bliss, ki pa ima v primerjavi s prej navedenimi sortami druge manj zanimive lastnosti.

Zaradi krhkosti poganjkov in poškodb ob robu agrotekstila, priporočam širitev sadilnega mesta z zarezovanjem folije.

Pomembno je vedeti, da so maline izredno občutljive na herbicide, zato jih moramo uporabljati zelo previdno. Poganjki malin izraščajo iz podzemnih stebel v zelo širokem območju. Če tudi močno oddaljen poganjek poškropimo s herbicidom (glifosat), se poškodbe poznajo na celi rastlini. Pred tretiranjem herbicidov, morate obvezno porezati vse talne poganjek.

Letos posajeni nasadi – tkivno vzgojene sadike

Tkivno vzgojen sadike malin so izredno krhkega videza, vendar so dejansko neverjetno vitalne in močne. Mlade rastline imajo zelo velik rasten potencial, zato bomo imeli prvi pridelek že letos jeseni. Krhke rastline se ob sajenju ali zaradi vremenskih razmer pogosto zlomijo, vendar to ne predstavlja večjega problema, saj bodo že v nekaj tednih iz tal začeli poganjati močni poganjki.

Tudi mlade nasade je v območjih s sušico potrebno varovati pred sušico.

Poškodbe povrhnjice so lahko vhodno mesto za patogene glive.

Posledice sušice v enkrat rodnih malinah.

Pripravila:

Dr. Darinka Koron